

vprašanj in dvomov, ali naj se gozdni red izvaja ali ne. Za izdelavo takšnih podlag pa potrebujemo tesnejše sodelovanje med MKGP, raziskovalnimi institucijami, ZGS, lastniki gozdov in izvajalci del v gozdovih. Rezultat tega sodelovanja se mora odraziti v ureditvi in posodobitvi pravnih aktov, ki urejajo področje urejanja sečišč in posledično tudi gozdnega reda. Toda tisto, kar bo rezultat dognanj in dogovora, bo potrebno upoštevati in izvajati v celoti.

Odnos do gozdnega reda oziroma do urejenosti sečišč v smislu varovanja trajnosti gozdnih ekosistemov je tudi odnos nas in celotne skupnosti do gozda kot celote.

Viri

Evidenca poseka, ki jo vodi Zavod za gozdove Slovenije, za leta 1995, 1996, 1997, 1998 in 1999.

Pogled Zavoda za gozdove Slovenije in prihodnost izvajanja gozdnega reda¹

Jurij BEGUŠ*

Uvod ali kaj nalaga veljavna zakonodaja?

Razumljivo je, da je pogled institucije, kakršna je Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), na problematiko gozdnega reda, njegove vsebine in na dejansko izvajanje v gozdu tesno povezan s tem, kaj je o gozdnem redu predpisano v zakonih in podzakonskih aktih. V prvi vrsti je tu Zakon o gozdovih, ne smemo pa pozabiti na podzakonske akte, ki iz njega izhajajo.

Zakon o gozdovih omenja gozdni red le posredno, in sicer v 7. alineji 17. člena, ki pravi: "Podrobnejše predpise za izvajanje sečnje, ravnanje s sečnimi ostanki, spravilo in zlaganje gozdnih lesnih sortimentov izda minister, pristojen za gozdarstvo." Kmalu je temu zakonskemu predpisu sledil Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov, kjer so predpisana navodila, kaj je potrebno postoriti po končanih delih v gozdu. Izvajanje spremlja ZGS, saj je v 11. členu napisano, da mora ZGS za vsako sečišče ugotoviti, ali so izpolnjene določbe 10. člena pravilnika.

Kako poteka izvajanje te določbe, bo predstavljeno nekoliko kasneje, na tem mestu pa bi radi omenili še en podzakonski akt, ki omenja gozdni red. Gre za Odredbo o določitvi normativov za dela v gozdovih (UL RS, 11/99), ki operira s pojmom minimalni in popolni gozdni red, kar je nekoliko drugače kot v pravilniku.

Izvajanje nalog na ZGS

Izvajanje določil podzakonskih aktov s strani ZGS je bilo že večkrat stvar različnih, bolj ali manj osnova-

nih polemik, torej ali se to na terenu delo sploh opravlja. Takoj na začetku je potrebno poudariti, da je način evidentiranja tega opravila izključno odločitev ZGS in ni nikjer zakonsko predpisan. Tu zakonodajalec prepušča ZGS svobodno odločitev. Predstavili bomo dva bolj pogosta načina evidentiranja te naloge. Prvi je tako imenovana kolavdacija sečišč, kjer vsebina natančno sledi predpisom pravilnika (10. člen). To je več, kot smo glede evidentiranja zahtevali enotno za cel ZGS, in je prepuščeno posamezni KE oziroma OE, ali se bo odločila za tako pot.

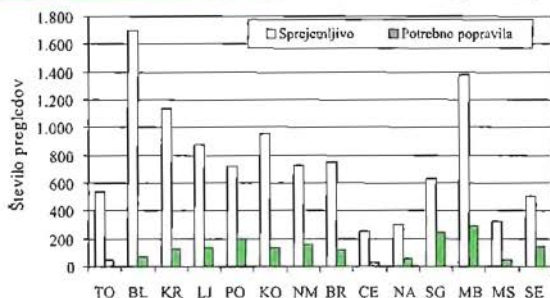
Najbolj razširjen način zagotavljanja zahtev zakonodaje je kontrola sečišč (izvedbe odločbe), ki smo jo vpeljali pred tremi leti, tudi kot odgovor na mnoge kritike, da na tem področju ne naredimo dosti. Osnovno vodilo načina spremljave je bilo, da se izogibamo veliki količini papirjev. Prevladalo je mnenje, naj izdelamo manjši obrazec, vezan v priročnem bloku, kjer bi bili napisani osnovni kazalci, ki kažejo na urejenost sečišča. Poleg identifikacije, kot jo poznamo iz opisa sestojev, je potrebno v obrazec vnesti še številko odločbe (zadnji del), ki jo lahko popisovalec vnese tudi kasneje v kabinetu. Sledi ugotavljanje, ali je bilo izbrano drevje tudi v resnici posekano. Temu sledi še ocena stanja v pogledu gozdnega reda. Na koncu so opombe, kamor vpišemo, kaj bi bilo še potrebno narediti. Datum in podpis popisovalca pomenita potrditev, da je bilo stanje tudi v resnici videno, kar je istočasno tudi informacija o količini opravljenega dela. Izpolnjen obrazec se uporablja tako za kontrolo izvajanja odločb kot tudi za kontrolo dela na terenu.

Seveda ne smemo pozabiti na kontrole, ki niso evidentirane na papirju, pa se vseeno opravljajo. Da bi stanje na tem področju izboljšali, smo izdali zloženko

* J. B., univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, SLO

¹ Prispevek je bil predstavljen na strokovni delavnici Gozdni red, 26. 11. 2000 na Hrušici

Iz domače in tuje prakse

Grafikon 1: Število rednih pregledov po OE

z naslovom *Urejenost sečišča*, ki smo jo delili in jo še delimo lastnikom ob skupni izbiri drevja za posek, večkrat pa je poslana kot priloga odločbe.

Rezultati kontrole

V vsakoletnih poročilih o delu ZGS so objavljeni tudi podatki o tem, koliko tovrstnega dela smo v določenem letu opravili. Leta 1998 je bilo opravljeno 14.083 pregledov oziroma 14.492, če upoštevamo še popolne prevzeme sečišč. Če upoštevamo podatek, da smo v tem letu izdali 47.068 odločb A, B in C, vidimo, da smo pregledali okoli 30 % najpomembnejših odločb. Glavnina pregledov je bila osredotočena na kontrolo sečišč, od katerih je desetina takih, ki so potrebni popravila, manj je bilo pregledov odločb, ki zadevajo goji-

tvena in varstvena dela. Posebno poglavje so popolni prevzemi sečišč, ki jih delamo v državnih gozdovih, njihovo izvajanje pa je opredeljeno s pogodbo med Zavodom in SKZG RS.

Leta 1999 je bilo opravljenih 12.587 pregledov delovišč oziroma 12.903, če upoštevamo še popolne prevzeme sečišč. V lanskem letu smo izdali 37.498 odločb A in C, torej je bil delež pisno potrjenih pregledov glede na količino izdanih odločb okoli 34 %.

Opravljeni pregledi kažejo, da je relativno malo delovišč, ki bi bila potrebna popravila. Je pa število registriranih pregledov po območnih enotah različno.

Prihodnost izvajanja sečnega reda

Tako terenski pregledi kot sam nadzor notranje kontrole kažejo na resen pristop k delu, ki nam ga nalaga zakonodaja. Normalno je, da pri tako veliki organizaciji, kot je ZGS, prihaja do določenih odstopanj, vendar je smer delovanja jasna. Prihodnost torej vidimo predvsem v korektnem izvajanju zastavljenih nalog, ki se bodo seveda prilagajale zakonsko utemeljenim spremembam. Delovanje ZGS bo torej usmerjeno v:

- dosledno izvajanje in evidentiranje dela,
- sodelovanje pri pripravi sprememb zakonodaje,
- upoštevanje sprememb in njihovo vključevanje v organizacijo dela.

Pravna ureditev in izvajanje gozdnega reda včeraj, danes, jutri¹

Jože FALKNER*

Uvod

Gozd ima svoj red. Ustvaril si ga je skozi dolgo zgodovino obstoja, ko je z izkušnjo postavil vsak svoj del na pravo, na najbolj koristno mesto. Obdobje te potrebne gradnje je bilo zelo dolgo in vztrajno. Obrestovalo se je z neverjetno življenjsko močjo gozda, ki ne dopušča, da bi bil kjerkoli do konca onemogočen. Z veliko potrebnostjo čaka na svojo priložnost tudi tam, kjer ga več ni, pa je nekoč imel svoje korenine. Ta njegova lastnost je v veliki meri preprečevala in še preprečuje katastrofe, ki bi lahko nastale zaradi človekove nepotrpežljivosti, zaletavosti, nepremišljenosti.

Človek je bil dolgo časa sestavni del gozda in tako sestavni del njegovega reda. Kar dolgo obdobje člo-

vekovega razvoja je potekalo nemoteče za gozd. V obdobju nabiralništva, v obdobju, ko se je človek razvil in bil lovec, je deloval kot sestavni del gozda, ne da bi se dobro zavedal njune tesne povezanosti. Ko je spoznal oziroma si je začel domišljati, da je nekaj posebnega, ko si je podjarmil prvo žival, ko je pridelal prvo hrano, se je njuna pot usodno ločila. Človek je hotel pridelati čimveč, hotel je vzrediti čimveč, hotel je imeti čimveč. Izumil je kolo, ki je odprlo pot njegovemu samostojnemu razvoju, in se ni več oziral na red v gozdu. Ni ga razumel in tudi nobene potrebe ni čutil, da bi ga razumel. V kratkem času mu je marsikje uspelo tako porušiti red v gozdu, da se je gozd raje umaknil; ni hotel ostati tam, kjer ne bi bil več on z vsemi izkušnjami, ki si jih je pridobil, in redom, ki ga je ustvaril.

Dolgo časa je trajalo, preden je človek spoznal svoje početje in se ga ustrašil. Pa ne zaradi skrbi za starega tovariša in zaveznika, ampak zato, ker je začelo pri-

* J. F., univ. dipl. inž. gozd., MKGP, Dunajska 56-58, 1000 Ljubljana, SLO

¹ Prispevek je bil predstavljen na strokovni delavnici Gozdni red, 26. 11. 2000 na Hrušici